

Γ. Ν. ΠΑΠΑΦΙΤΣΩΡΟΥ

Η ΑΠΥΡΗΝΙΑ ΤΗΣ ΣΤΑΦΙΔΑΜΠΕΛΟΥ

Ἡ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη συχνῇ καὶ εἰς ἠϋξημένον βαθμὸν ἐμφάνισις γιγάρτων εἰς τὴν Κορινθιακὴν σταφίδα, θέτει ἐπὶ τάπητος τὴν ἔρευναν τοῦ ὄλου φαινομένου τῆς ἀπυρηνίας αὐτῆς.

Εἰς τὴν παροῦσαν ἐργασίαν μας, ἀκολουθοῦσαν ἐτέραν τοιαύτην σχετικὴν μὲ τὰ αἰτία τῆς ἐμφανίσεως γιγάρτων εἰς τὴν σταφιδάμπελον, ἐρευνώμεν κάπως εἰδικώτερον τὸ φαινόμενον τῆς ἀπυρηνίας αὐτῆς, συμπληροῦντες οὕτω τὰς ἐπ' αὐτοῦ ἀπόψεις μας.

Ἡ σταφιδάμπελος ἢ κορινθιακὴ (VITIS VINIFERA VAR. APYRENA ἢ CORINTHIACA) ἀποκλειστικὸν δημιουργήμα τοῦ Ἑλληνικοῦ περιβάλλοντος, ἀποτελεῖ σταθερὰν βοτανικὴν ποικιλίαν, κατατασσομένην ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ κ. Κριμπᾶ εἰς ἰδιαιτέραν ὁμάδα, τὴν τῶν ἀπυρηνῶν ποικιλιῶν, λόγῳ τῆς κ α τ ᾶ κ α ν ὄ ν α, παρατηρουμένης εἰς τὰς ράγας αὐτῆς ἀπυρηνίας, συνεπεῖα πηρώσεως (ἰναπηρίας) τῶν γιγάρτων (B. ΚΡΙΜΠΙΑ «Ἑλληνικὴ Ἀμπελογραφία», Τόμος Α. 1943 καὶ «Ἡ πηρώσις τῶν γιγάρτων τῆς Σταφιδάμπελου», Ἀνακοίνωσις εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν 1929).

Ὁ ὅρος ὁμῶς «ἀπυρηνία» ἐνῶ, ἀπὸ γεωργικῆς πλευρᾶς χρησιμοποιοῦμενος, ἀποδίδει θαυμασία τὴν ἔννοιαν τοῦ φαινομένου, ἥτοι τὴν ἔλλειψιν ἀπὸ τὰς ράγας σκληρῶν γιγάρτων, τούναντιον ἀπὸ βοτανικῆς πλευρᾶς, δὲν ἀποδίδει τὴν ἀκριβῆ ἔννοιαν τούτου, διότι κατ' οὐσίαν δὲν ὑπάρχει ἀπυρηνία εἰς τὴν σταφιδάμπελον ἀλλὰ πηρώσις τῶν γιγάρτων αὐτῆς, ἀφοῦ καὶ αἱ θεωρούμεναι ὡς τελείως ἀγίγαρτοι ράγες φέρουν πάντοτε μικρὰ ὑποτυπώδη γίγαρτα, ὑπολείμματα τῶν σπερματικῶν βλαστῶν. Εἶναι δὲ ἡ πηρώσις αὕτη εἴτε καθολικὴ, ἐκδηλουμένη μὲ τὴν ἀπουσίαν γιγάρτων (πρακτικὴ ἀπυρηνία) εἴτε με-

ρικῇ, ἐκδηλουμένη μὲ τὴν ἐμφάνισιν καλῶς ἐσχηματισμένων γιγάρτων, ἀλλὰ πάντοτε κενῶν ἐμβρύου (ἄγονος ἐμπυρηνία).

Κατόπιν τούτου, νομίζομεν, ὅτι εἴμεθα περισσότερον ἀκριβεῖς ἀπὸ ἐπισημονικῆς καὶ πρακτικῆς πλευρᾶς, ὅταν, ὁμιλῶντες περὶ ἀπυρηνίας ἢ ἐμπυρηνίας τῆς σταφιδάμπελου, ἐννοῶμεν πάντοτε πηρωσιν τῶν γιγάρτων αὐτῆς.

Καὶ ἀπὸ βοτανικῆς μὲν πλευρᾶς, ἀμφότεραι αἱ περιπτώσεις πηρώσεως τῶν γιγάρτων, καθολικὴ καὶ μερικὴ, ἀποτελοῦν σοβαρὸν μειονέκτημα διὰ τὴν σταφιδάμπελον, διότι ἀφαιροῦν ἀπ' αὐτὴν τὴν δυνατότητα τοῦ πολλαπλασιασμοῦ διὰ σπερμάτων καὶ συνεπῶς καταδικάζουσι τὴν διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ διαιώνισιν αὐτῆς. Ἀπὸ γεωργικῆς ὁμῶς πλευρᾶς μόνον ἡ μερικὴ πηρώσις, ἢ ἄγονος ἐμπυρηνία, ἀποτελεῖ μειονέκτημα. Τούναντιον ἡ καθολικὴ τοιαύτη, ἢ ἀπυρηνία, ἀποτελεῖ πολῦτιμον προσόν διὰ τὴν σταφιδάμπελον, τὸ ὁποῖον δίδει μάλιστα εἰς αὐτὴν ἰδιόζουσαν θέσιν μεταξὺ τῶν ποικιλιῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς ἀμπέλου (VITIS VINIFERA).

Εἶναι ὁμῶς σταθερὰ ἰδιότης ἡ ἀπυρηνία τῆς σταφιδάμπελου;

Τὸ γεγονός ὅτι πάντοτε εἰς τὰ ἄνθη τῆς σταφιδάμπελου ἀπαντῶνται αἱ καταβολαὶ τῶν γιγάρτων, αἱ σπερματικαὶ βλάσται, ἰκαναί, ὅταν εὐρεθοῦν ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν εὐνοϊκῶν συνθηκῶν, νὰ δώσουν ἄγονα γίγαρτα, καθὼς ἐπίσης καὶ τὸ γεγονός ὅτι, κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ἡ ἐμπυρηνία ἢ ἀπυρηνία αὐτῆς ἐτέθη, μερικῶς τουλάχιστον, ὑπὸ τὸν ἐλεγχον τοῦ ἀνθρώπου, διὰ τῆς χρησιμοποίησεως φυτορμονῶν, ἀποδεικνύουσι, ὅτι οὐδεμία ὑπάρχει, ὡς ἐπιστεῦετο μέχρι